

TECH SAVVY SENIORS

UVOD U

TABLETE

KRATKI PRIRUČNIK S UPUTAMA

Izgledaju (i rade) slično kao super veliki pametni telefoni. Tableti su odličan način za pristup internetu, igranje igara, gledanje filmova, pregledanje fotografija i komuniciranje.

ŠTO JE TABLET?

Tablet je kao super veliki pametni telefon, s velikim zaslonom i mogućnošću pokretanja aplikacija. On je također kao i računalu, ali umjesto da se kontrolira putem miša i tipkovnice, možete ga kontrolirati dodiranjem elemenata na ekranu.

Postoje dvije glavne vrste tableta - Apple iPad tableti i tableti na Android™ pogon. Glavna razlika je u onome što se zove operativni sustav ili OS. Operativni sustav je osnovni softver koji kontrolira tablet.

Tableti obično koriste operativni sustav iOS (na Apple iPad porodici tableta) ili Android operativni sustav (na tabletima većine drugih proizvođača). iOS i Android operativni sustavi su vrlo slični u smislu kako ih koristite.

Mali broj tableta također koristi operativni sustav Microsoft® Windows®.

ZASLON OSJETLJIV NA DODIR I KONTROLA DODIROM

Rad tableta se ostvaruje dodiranjem. Dodir djeluje kao klik mišem na računalu. Kada trebate nešto utipkati, na zaslonu se pojavljuje tipkovnica i dodiranjem na tipke se vrši unos.

Tu je i poseban «jezik» pokreta koji vam omogućuje kontrolu tableta na nove načine. Postoji šest pokreta koje trebate znati:

Lagan dodir

To je jednostavno brz dodir zaslona. On se koristi za pokretanje aplikacija, odabir stavki, praćenje internetskih poveznica i tako dalje.

Dodirnite i držite (i povlačite)

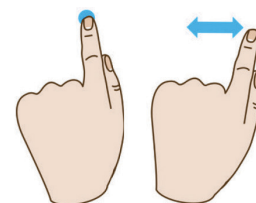
Dodirnite dio zaslona i držite prst u kontaktu s njim. Učinak toga varira, ovisno o aplikaciji. Često je ekvivalentan desnom kliku miša na računalu, čime se prikazuje kontekstni izbornik.

Prijelaz prstom

To je jednostavno brz prijelaz prstom preko zaslona. Može se izvesti u bilo kojem smjeru u kojem je potrebno. Najčešće se koristi prilikom okretanja stranica (u knjizi) ili slika (u nizu).

Lagano dodirnite

Dodirnite i držite
(i povlačite)

Prijelaz prstom

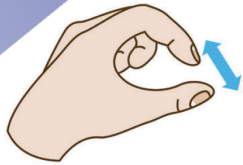
Apple iPad

Android tablet

UVOD U TABLETE

KRATKI PRIRUČNIK
S UPUTAMA

Skupljanje prstiju za zumiranje

Dvostruki lagan dodir

Pomicanje

Dodirnite dio zaslona koji nema gumb ili poveznicu i držeći prst u kontaktu sa zaslonom, pomaknite ga prema gore ili dolje, lijevo ili desno. To se najčešće koristi za pomicanje stranica koje su prevelike da bi stale na zaslon.

Skupljanje prstiju za zumiranje

Postavite dva prsta (obično palac i kažiprst) oko dijela zaslona koji želite uvećati. Zatim udaljujte ta dva prsta za povećavanje (povećanje tog dijela zaslona) ili ih približavajte za smanjenje. To se koristi za povećavanje dijela internetske stranice koja nije jasna i u programima za fotografije za povećavanje i smanjivanje fotografija.

Dvostruki dodir

Ovaj pokret jednostavno iziskuje dvostruki dodir zaslona u brzom slijedu. Najčešće ima sličnu funkciju kao i skupljanje prstiju za zumiranje.

POVEZIVANJE NA INTERNET

Svi tableti mogu koristiti kućnu bežičnu mrežu za pristup širokopojasnoj internet vezi. Neki modeli tableta također mogu koristiti 3G ili 4G mobilni bežični račun.

Kućna bežična mrežna

Za povezivanje tableta na internet u vašem domu pomoću Wi-Fi, morate znati ime i lozinku vaše kućne bežične mreže.

Kada imate te podatke, onda samo trebate povezati vaš tablet na Wi-Fi mrežu.

Povezivanje Apple iPada

Ikona postavki iPad

1. Dodirnite ikonu Postavke. Pojaviti će se zaslon Postavke.
2. Dodirnite **Wi-Fi** na lijevoj strani.
3. Pobrinite se da Wi-Fi bude postavljen na **On** (ako je isključen, dodirnite prekidač).
4. Na desnoj strani, ispod **Choose a Network** (odaberite mrežu), dodirnite naziv vaše kućne bežične mreže.
5. Od vas će se tražiti da unesete lozinku. Pojaviti će se zaslonska tipkovnica. Pomoću nje unesite mrežnu lozinku i pritisnite **Enter**.
6. Ako je lozinka ispravna, trebali biste biti spojeni.

7. Možete pritisnuti gumb **Home** (početna) na vašem iPadu (to je gumb hardvera na dnu iPada, odmah ispod zaslona) kako biste se vratili na početnu stranicu.

Povezivanje Android Tableta

Ovaj proces će se malo razlikovati od uređaja do uređaja ovisno o verziji Android operativnog sustava koji se koristi i prilagodbe proizvođača.

1. Na početnoj stranici, dodirnite ikonu **Settings** (postavke).
2. Pod **Wireless and Networks** (bežične mreže i mreže) na lijevoj strani, dodirnite **Wi-Fi**.
3. Pobrinite se da Wi-Fi bude postavljen na **On** (ako je isključen, dodirnite prekidač).
4. S popisa bežičnih mreža na desnoj strani, dodirnite ime bežične mreže.
5. Od vas će se tražiti da unesete lozinku.
6. Pojaviti će se zaslonska tipkovnica. Pomoću nje unesite mrežnu lozinku i pritisnite **Enter**.
7. Ako je lozinka ispravna, trebali biste biti spojeni; pojaviti će se mala napomena ispod naziva mreže koja kaže da ste spojeni.
8. Pritisnite gumb **Home** (početna) ili **Back** (natrag) za povratak na početni zaslon. Na većini Android tableta, to nisu hardverski gumbi, već jedan dio ekrana s ikonama koje sliče slikama u nastavku.

Ikona postavki Android

Natrag

Početna

Povezivanje na 3G/4G usluge

Neki tableti također podržavaju 3G/4G mobilne širokopojasne usluge. U tom slučaju oni rade kao pametni telefoni - morate umetnuti SIM karticu u SIM utor tableta. Priručnik za uporabu vašeg tableta će vam reći gdje se taj utor nalazi.

Tablet s 3G/4G će koristiti vašu Wi-Fi mrežu kada ste kod kuće, a prijeći će na mobilni internet kada više nije unutar dometa kućne mreže.

OČUVANJE PRIVATNOSTI NA MREŽI

Za svakog novog korisnika e-pošte i interneta poznavanje kako se zaštititi na mreži je ključna pouka, a uporaba tableta se ne razlikuje od računala u tom pogledu. Neke važne stvari koje trebate zapamtiti:

- Ne otvarajte privitke e-pošte ako ne znate jesu li sigurni. To uključuje i privitke e-pošte od ljudi koje poznajete.
- Nemojte davati vaše osobne podatke (uključujući i vašu adresu, telefonski broj ili čak i ime) nepoznatim osobama, bilo u e-pošti ili na web stranicama.
- Nemojte instalirati programe preuzete s nepouzdatih izvora. Ipak, programi iz Google Play™ i Apple App Store su u redu!
- Ako vam nepoznata osoba pošalje e-poštu i nudi vam novac (ili traži novac), vjerojatno se radi o prevarantu.
- U e-pošti ljudi mogu lagati o tome tko su. E-pošta može reći da dolazi od vaše banke, ali u stvarnosti to može biti netko tko vas pokušava opljačkati. Ako s te zabrinuti, nazovite direktno banku.
- Budite vrlo oprezni kome dajete podatke vaše kreditne kartice.
- Uvijek budite na oprezu!

UPORABA INTERNETSKOG PREGLEDNIKA

Vaš tablet ima internetski preglednik, baš kao što je onaj na računalu. Možete ga koristiti za pregledanje istih internetskih stranica kao i na računalu.

1. Dodirnite ikonu **Browser** (preglednik) na tabletu.

Ikona preglednika iPad

Ikona Android generičkog preglednika

Ikona Android Chrome preglednika

2. Da biste otvorili internetsku stranicu, dodirnite **Address** bar (adresnu traku) pri vrhu zaslona.
3. Pojavljuje se zaslonska tipkovnica što vam omogućuje upisivanje internetske adrese stranice koju želite posjetiti. (Tipkovnica će se automatski pojaviti u bilo kojoj situaciji u kojoj vam je potrebna za pisanje.)
4. Također možete izvesti pretraživanje. Dovoljno je upisati pojmove za pretraživanje u **Address** bar (adresnu traku) - preglednik će otkriti da to nije web adresa i obaviti će Google pretraživanje.

Tablet bi sada trebao učitati internetsku stranicu. Jeste li upamtili pokrete?

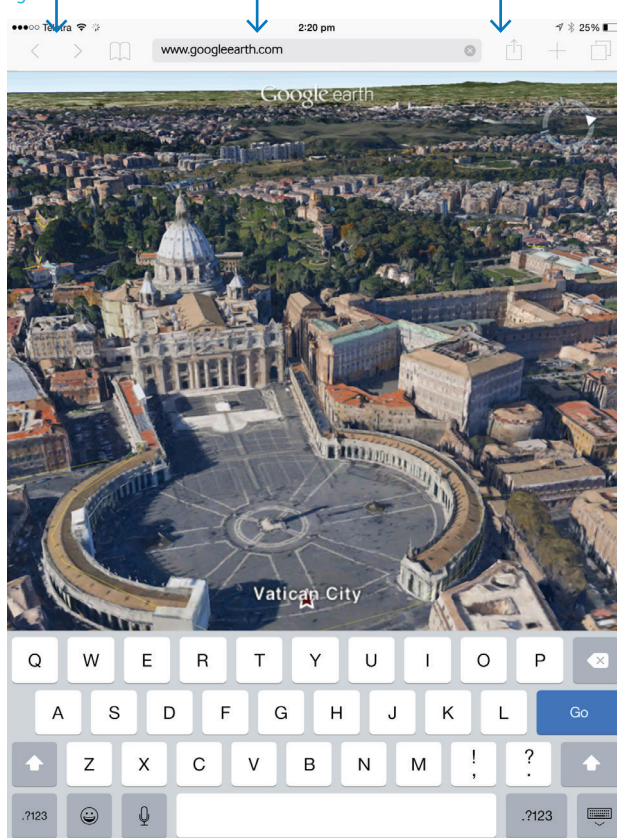
- Dodirnite jedanput na poveznicu kako biste je pratili.
- Dodirnite i držite, a zatim pomeraite prst gore i dolje za pomicanje stranice gore i dolje.
- Dodirnite X na kartici na vrhu kako biste zatvorili karticu.
- Dodirnite strelice lijevo i desno na vrhu zaslona kako biste išli **Back** (natrag) i **Forward** (naprijed), baš kao i na pregledniku računala.

Kada završite s pregledanjem, samo dodirnite gumb **Home** (početna) za povratak na glavnu stranicu.

Koristite strelice za kretanje prema naprijed i natrag

Upišite adresu ili izraz za pretraživanje u adresnu traku

Dodirnite X da zatvorite internetsku stranicu

Tipkovnica prikazuje samo slova i ograničen izbor znakova interpunkcije. Pritisak na gumb **?123** prebacuje tipkovnicu na brojnu tipkovnicu. Pritisak na gumb **ABC** prebacuje tipkovnicu natrag na slova.

KORISNE WEB STRANICE

Android početna strana

www.android.com
(ako vam je
potrebna pomoć za
tablete na Android
pogon, međutim,
bolje je da odete na
stranicu proizvođača
uređaja).

Apple iPad podrška

[www.apple.com/
support/ipad/](http://www.apple.com/support/ipad/)

Telstra's tablet page

[www.telstra.com.au/
bigpond-internet/
mobile-tablets/](http://www.telstra.com.au/bigpond-internet/mobile-tablets/)

DODAVANJE APLIKACIJA I MEDIJA IZ INTERNETSKIH TRGOVINA

Tableti dolaze s nizom (unaprijed) instaliranih aplikacija. Aplikacije su mini programi koji dodaju funkcionalnost, poput kalendara, sata ili internetskog preglednika.

Da biste pokrenuli program samo pritisnite na ikonu koja predstavlja aplikaciju.

Nove aplikacije možete preuzeti iz internetskih trgovina i instalirati ih na tablet. Neke od tih aplikacija se mogu preuzeti besplatno, dok se ostale plaćaju.

Također, možete preuzeti filmove, glazbu i TV emisije izravno na vaš tablet sa internetskih medijskih trgovina.

Preuzimanje novih aplikacija

Na Apple iPad tablet

1. Za preuzimanje novih aplikacija, dodirnite ikonu **Apple App Store**.
2. Za preuzimanje medija poput glazbe ili filmova, dodirnite ikonu iTunes. iTunes uključuje i medija player (iTunes) i medijsku trgovinu (iTunes Store).

Apple
App Store

Apple
iTunes

Google
Play

Pronađite i preuzmite aplikacije i medije na vaš tablet iz
Android i Apple trgovina

3. Možete tražiti aplikacije ili medije tako što ćete upisati ono što tražite u Search bar (traku za pretraživanje). Također možete pogledati kategorije ili vidjeti glavni odabir i popularna preuzimanja.
4. Dotaknite naziv aplikacije kako biste vidjeli njezin potpuni opis.
5. Kada pronađete aplikaciju ili medij koji vam se sviđa, dodirnite opciju za preuzimanje.

Na (većini) Android tableta:

1. Dodirnite **Google Play**. Google Play je internet trgovina za medije i aplikacije.
2. U gornjem desnom kutu, pritisnite vrstu onoga što tražite: aplikacije, knjige, filmovi.
3. Alternativno, dodirnite povećalo na samom vrhu zaslona. Time se otvara prozor **Search** (pretraživanje). Zatim možete jednostavno upisati ono što tražite.
4. Ako pronađete aplikaciju koja vas zanima, dodirnite njezino ime za potpuni opis aplikacije. Pritiskom na Install (instalacija) ćete je preuzeti na vaš tablet i nova ikona će se pojaviti na početnom zaslonu.
5. Pritisnite gumb **Back** (natrag - strelica koja pokazuje ulijevo) na dnu zaslona za povratak na prethodnu stranicu.

Program "Tech Savvy Seniors" (Tehnološki Obučeni Stariji Građani) je zajednički program Telstre i NSW, Victorian i Queensland Seniors Card Partners.
Za više informacija: www.telstra.com.au/telstra-seniors/

ODRICANJE OD ODGOVORNOSTI

Informacije sadržane u ovoj publikaciji i popratnim materijalima su isključivo za edukativne i informativne svrhe. Ova publikacija i popratni materijali ne predstavljaju promociju, podršku ili odobrenje bilo kojega navedenoga proizvoda ili usluge, pokazanoga ili prikazanoga u publikaciji i bilo kojem popratnom materijalu. Ova publikacija i popratni materijali se trebaju koristiti samo kao polazna referenca. Publikacija ne predstavlja sveobuhvatan vodič i ne može se primijeniti u svim situacijama. Uložen je razuman napor kako bi se osiguralo da informacije u ovoj publikaciji i popratnim materijalima budu točne u vrijeme objavljivanja. Međutim, autori, producenti i prezenteri ove publikacije i popratnih materijala (Relevantne osobe)* ne jamče točnost, pouzdanost, potpunost ili ažuriranost informacija u ovoj publikaciji i u popratnim materijalima.

Informacije i svi savjeti u ovoj publikaciji i popratnim materijalima se isključivo temelje na pretpostavci da će javnost biti odgovorna za vlastitu procjenu ovdje izloženih informacija, stoga savjetujemo da provjerite sve relevantne prezentacije, izjave i informacije.

* Relevantne osobe:

- isključuju, u najvećoj mjeri dopuštenoj zakonom, sva izričita ili implicirana jamstva bilo koje vrste u odnosu na bilo kakve informacije u ovoj publikaciji i popratnim materijalima;
- nisu dužne ažurirati podatke u ovoj publikaciji i popratnim materijalima ili ispravljati netočnosti u ovoj publikaciji i popratnim materijalima koje mogu biti kasnije uočene; i
- pridržavaju pravo, po njihovom vlastitom nahođenju, izbrisati, mijenjati ili premješati publikaciju (i sve popratne materijale) i bilo koji od sadržaja u njoj (uključujući i uvjete ove izjave) u bilo koje vrijeme bez prethodne obavijesti.

* Relevantne osobe uključuju bilo kojeg pojedinca, tvrtku, partnerski odnos ili državni odjel uključen u izradu publikacije, kao i njihove službenike, zaposlenike i agente.

OBAVIJEST O ZAŠTITNIM ŽIGOVIMA

Svi nazivi proizvoda ili web stranica navedeni u ovoj instrukcijskoj publikaciji mogu biti registrirani zaštitni žigovi ili zaštitni žigovi trećih osoba u Australiji i/ili u drugim zemljama.

Google i Gmail su zaštitni žigovi tvrtke Google Inc. Microsoft, Windows i Outlook su registrirani zaštitni žigovi tvrtke Microsoft Corporation u SAD-u i Australiji. Yahoo!® je zaštitni žig tvrtke Yahoo! Inc. Spominjanje zaštitnih žigova trećih strana u ovom materijalu ne odražava povezanost ili pripadnost tim trećim stranama, niti ono predstavlja odobrenje, prihvaćanje ili sponzoriranje ovog materijala od strane tih trećih strana.

OBAVIJEST O INTELEKTUALNOM VLASNIŠTVU I ODRICANJE OD ODGOVORNOSTI

Autorsko pravo© Telstra Corporation Limited (ABN 33 051 775 556) i Victorian Department of Health & Human Services. Sva prava pridržana. Materijal je zaštićen autorskim pravima prema zakonima Australije, a preko međunarodnih ugovora, i u drugim zemljama. Ni jedan dio ovih materijala se ne smije objavljivati, distribuirati, reproducirati, kopirati, pohranjivati ili prenositi u bilo kojem obliku ili na bilo koji način, bilo elektronički ili mehanički, bilo presnimavanjem ili na bilo koji drugi način, osim za vlastitu uporabu, istraživanje ili studiranje.